

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р арх. Малвина Русева, ИИИЗк-БАН

ОТНОСНО: материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност “професор” по “Теория и история на архитектурата” от професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия, за нуждите на сектор Изобразителни изкуства в Института за изследване на изкуствата при БАН – обявен в ДВ. бр. № 101/20.12.2016 г. и в интернет страницата на института. Единствен кандидат за заемане на академичната длъжност “професор” е доц. д-р арх. Веселина Пеневска от ИГ Съвременно изкуство към ИИИЗк.

Доц. д-р арх. Веселина Пеневска участва в конкурса с 2 монографии, 4 учебника, 15 научни статии, от които пет в съавторство и 12 научни доклада на конференции, повечето от които са публикувани. Представените материали са за дейността ѝ след 2013 г., когато заема академичната длъжност „доцент“ в ИИИЗк. Кандидатката има и активна преподавателска дейност

Монографията на доц. д-р арх. В. Пеневска “*Социално качество на архитектурната творба*”, публикувана през 2016, поставя основите на методология за описание, измерване и оценка на параметрите на социалната адекватност на сгради и градски пространства. В нея за първи път у нас се поставят въпросите за оценяване на социалните измерения на архитектурата, изследват се и се интерпретират теми, част от които не са били обект на проучване и в международната специализирана литература. Освен нова методология, в монографията се дефинират и въвеждат нови понятия; анализират се психологията на архитектурната среда и системите за оценка на устойчивост на сградите; изгражда се теоретичен модел за оценяване на социалното качество на архитектурната творба. Достойнство на монографията е нейният теоретично-приложен характер, благодарение на който трудът може да бъде използван не само от учени, но и от широк кръг специалисти в областите на архитектурата, урбанизма, социологията, общините и студентите.

Втората монография, с която на доц. Пеневска участва в конкурса – *“Иновативни хотели”* – е издадена в началото на 2017 г. и предлага портрет на иновативния хотел след 2000-та година. Това е първият научен труд у нас, в който се предлага методология за изследване на архитектурата на този тип обществени сгради, както и първият опит да се интерпретират техните архитектурни решения в интердисциплинарен план. Поради отсъствието на аналитични и концептуални трудове по темата, арх. Пеневска разглежда последователно всички фактори, които дават отражение върху архитектурата на хотела, дефинира и концептуализира понятието „иновативен хотел“, очертава и изследва неговите разновидности. Проследяването и анализът на промяната в житейските философии и нагласи на пътуващия човек от началото на 21 век доказват позицията на авторката за активното взаимодействие между човека и архитектурата, която се създава съобразно неговите променени нагласи, ценности и търсения, което води до трансформиране на същността на хотела.

Това, което ми прави впечатление и в двете монографии на доц. Пеневска, е стремежът към прилагане на *интердисциплинарен подход на мислене и изследване*. Използването на научни публикации от различни области на познанието разкрива връзката, която съществува между архитектурата, изкуствата и социалните науки. Разкриването на взаимната зависимост между отделните науки предполага и създаване на нов подход към образованието във висшите училища у нас, подготвящи учени и специалисти, посветили се на изследване на материалната и духовната култура на обществото.

Основните приноси в трудовете на доц. Пеневска са в *разкриването на нови научни проблеми* в архитектурната теория и предлагане на *насоки за решаването* им, *създаване на научни методологии* за изследване на поставяните от нея актуални въпроси и изясняване на терминологични проблеми. За първи път в българската архитектурна наука се предлага методика за изследване, анализ и оценяване на социалното качество на архитектурната творба, както и научно проучване на явлениято „иновативен хотел“.

Преподавателската дейност на доц. Пеневска на български и английски в Университета по архитектура, строителство и геодезия в София, Нов български

университет и Европейски политехнически университет в Перник обхваща различни области от научното познание. В процеса на обучение – лекции и упражнения, тя използва съвременни иновативни методики за преподаване – интерактивен подход, използване на онлайн технологии и др. Учебните помагала, които съставя и публикува за конкретните практически нужди на нейните студенти са първите електронни учебници по разглежданата в тях тематика.

Експертната дейност на доц. Пеневска през последните пет години е свързана с нотификация на европейски университетски програми по архитектура към Министерство на образованието и науката, тя е и консултант при разработване на учебни програми, форуми и съставяне на учебни помагала към Института по публична администрация.

Доц. Пеневска участва активно в академичния живот на ИИИЗк. За периода 2013 – 2016 тя е редактор на публикуваните на български и английски езици статии в раздел Архитектура на ежегодно издаваните от ИИИЗк сборници *Изкуствоведски четения*. През последните няколко години тя е и член на организационния комитет по провеждане на тези четения като през 2016 е негов председател. Организираните от нея в сектор Архитектура семинари се отличават с оригиналност и актуалност на темите като например *Социална адекватност на архитектурните обекти* и *Динамика на градския пейзаж след 1989*, които не са били дискутирани системно и обстойно в професионалните архитектурни среди. За младите учени и докторантите на сектора доц. Пеневска подготви и изнесе лекции, свързани с усвояването и представянето на научни знания пред аудитория като *Презентиране на докторска дисертация пред научно жури* и *Съставяне и писане на докторска дисертация*.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представените от доц. д-р арх. Веселина Пеневска монографии “*Социално качество на архитектурната творба*” и “*Иновативни хотели*” и съпътстващите ги научни публикации съдържат оригинални приноси, доразвиват и обогатяват научните знания по архитектурната специалност “Теория и история на архитектурата” и притежават всички качества за заемане на академичната

длъжност “професор”, като отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагането му и Правилника на БАН за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности.

Предвид гореизложеното и като отчитам цялостното научно творчество, преподавателската и експертната дейност, присъствието и авторитетът на кандидатката в научните среди у нас, напълно убедено препоръчвам доц. д-р арх. Веселина Пеневска да бъде избрана на академичната длъжност “професор” по научната специалност “Теория и история на архитектурата” от професионалното направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия, за нуждите на сектор “Изобразителни изкуства” в Института за изследване на изкуствата при БАН.

Март 2017

Изготвил становището: